

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/18/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200634
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8423200634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa R. X.Š., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX K., A. XXXX/X, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny K., dieťa rodičov - matky V. P., T. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX K., W. XXXX/X a otca V. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX K., A. XXXX/X, právne zastúpeného JUDr. Michalom Barnovským, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Nám. gen. Štefánika 532/7, 064 01 Stará Ľubovňa, o návrhu otca na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. KK-5P/51/2023 - 92 zo dňa 16.10.2023, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I., II. a IV.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľ ako otec maloletej R. podal dňa XX.XX.XXXX na súd prvej inštancie návrh, ktorým žiadal o zvýšenie výživného na maloletú dcéru zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, ktoré je povinná platiť matka maloletej otcovi do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 03.04.2023. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 03.04.2023 až do zaplatenia žiadal uhradiť v mesačných splátkach po 80 eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie rozsudkom pod č. k. KK-5P/51/2023 - 92 zo dňa 16.10.2023 rozhodol tak, že:

„I. Mení rozsudok Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/359/2013 - 33 z 20. 05. 2014 v časti výživného tak, že zvyšuje výživné na mal. R. X., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, ktoré je matka V. P., nar. XX. XX. XXXX, povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred otcovi V. X., nar. XX. XX. XXXX, za obdobie od podania návrhu, t. j. od XX. XX. XXXX, do budúca, odo dňa doručenia tohto rozhodnutia matke.

II. Dĺžné výživné na mal. dieťa za obdobie od XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX vo výške 551,80 eur je matka povinná splácať v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur mesačne, počnúc mesiacom

december 2023, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci otcovi, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

III. V prevyšujúcej časti návrh otca v časti splatenia dlhu zamietam.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil citáciou príslušných ustanovení Zákona o rodine, konkrétne čl. 5, § 26, § 28 ods. 1, ods. 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 5 a § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, výsluchom otca, matky, kolízneho opatrovníka, ako aj z predložených listinných dôkazov mal za preukázané, že naposledy bolo výživné matky vo vzťahu k maloletej dcére upravené rozsudkom Okresného súdu Poprad dňa 20.05.2014 pod č. k. 5P/359/2013 - 33, ktorým bola schválená rodičovská dohoda a zvýšené výživné zo sumy 50 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne.

Súd sa zaoberal návrhom navrhovateľa na zvýšenie výživného, ktorý odôvodňoval podanie návrhu tým, že od uvedeného času poslednej úpravy uplynulo deväť rokov.

Súd poukázal na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala od posledného rozhodnutia medzi účastníkmi. Pri hodnotení výdavkov dieťaťa bolo potrebné zhodnotiť jeho potreby, ako základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami a potrebami vyššieho vzdelania. Podľa rozsudku Okresného súdu Poprad matka prispieva na výživu maloletej 70 eur mesačne. Dobrovoľne inou sumou nad rámec súdom určeného výživného dcére neprispieva.

4. Súd prvej inštancie zistil, že maloletá dcéra v školskom roku 2023/2024 nastúpila do 1. ročníka B. v K. a otec na začiatku štúdia mal výdavky so zakúpením uniformy v sume 100 eur, školských potrieb 60 eur mesačne, ZRPŠ 20 eur ročne. Strava v škole 50 eur mesačne, na oblečenie a obuv má výdavky na dcéru 50 eur mesačne, na hygienické potreby 50 eur mesačne, pričom platí mesačný paušál na telefón v sume 20 eur, lieky 20 eur mesačne a na stravu doma 150 eur. Nevyhnutné výdavky maloletej sú tak v sume približne 350 eur mesačne. Ostatné výdavky zodpovedajú aktuálnym potrebám maloletej i cenám. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že maloletá dcéra sa nemôže sama živiť, a preto je potrebné upraviť samotné výživné zo strany povinnej z platenia výživného - matky.

5. Súd prvej inštancie ďalej skúmal osobné a majetkové pomery rodičov, pričom otcov príjem bol do konca augusta 2023 podľa jeho vyjadrenia vo výške 1 600 eur mesačne, od apríla 2022 podľa súdu až do výšky 1 800 eur mesačne. Na bývanie má otec výdavky v sume 800 eur mesačne, 600 eur platí nájom aj inkaso na B. a 200 eur nájom v N.. Náklady na cestovanie sú 150 eur, strava mesačne 150 eur a lieky 100 eur, oblečenie a obuv 50 eur, paušál a poisťné 90 eur.

Pokiaľ ide o príjem matky, tá je toho času nezamestnaná, a to od 01.07.2023. Dovtedy pracovala v zahraničí v N. s prestávkami posledné 4 roky, pričom pracovnú zmluvu mala uzatvorenú do decembra 2023. Od februára 2023 do júna 2023 mala príjem v N. 1 500 až 1 900 eur mesačne. Prácu ukončila v júni dobrovoľne. V súčasnosti nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, ani žiadnej štátnej sociálnej dávky, teda je bez príjmu. Na bývanie a domácnosť má výdavky 140 eur + plyn, električka, voda, internet 15 eur, strava pre troch ľudí v domácnosti 150 eur, výživné 70 eur, internet 15 eur a na rekonštrukciu bytu doposiaľ minula 7 000. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Matka sa s dcérou vôbec nestretáva, čo odôvodňuje najmä tým, že ju dcéra odmieta a tiež prácou v zahraničí v minulosti.

6. Súd mal za preukázané, že je v možnostiach matky platiť takto určené výživné, pričom aktuálne je síce nezamestnaná, no od februára 2023 do júna 2023 mala príjem od 1 500 do 1 900 eur mesačne a sama dobrovoľne ukončila prácu, hoci zmluvu mala až do decembra 2023 v zahraničí. Súd neprihliada len na skutočné, teda faktické príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, a to znamená z príjmov, ktoré povinný mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Aj keď je matka toho času bez príjmu, sama sa vzdala vysokého príjmu, ktorý dosahovala a mohla dosahovať do konca decembra 2023. Pri určení výšky výživného z vyživovacej povinnosti matky k maloletej dcére súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov obidvoch rodičov, ktoré v konaní zistil a berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu

vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará, aj to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto súd určil výživné do budúca v sume 150 eur mesačne na maloletú R., teda v sume, akú požadoval otec v návrhu.

Súd tiež poukázal na to, že v prípade, ak by pristúpil vzhľadom na vek maloletej R. k zohľadneniu strednej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti matky voči dcére, ktorá je v rozpätí od 16 do 22 eur, podľa príjmu matky, ktorý dosahovala v apríli, v máji, v júni 2023 v sume 1 500 eur a od júla mohla dosahovať minimálnu mzdu 580 eur, tak 18 % z potencionálneho priemerného príjmu matky za toto obdobie čo predstavuje 175,40 eur, teda viac ako súd zvýšil výživné pre maloletú. Súd priznal výživné od 03.04.2023, teda od podania návrhu a zároveň vypočítal matke aj dlžné výživné od obdobia 03.04.2023 do dňa rozhodnutia rozsudkom. Zároveň súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 57 zákona CMP o trovách konania.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrenie k odvolaniu

7. Proti výroku I. a II. rozsudku podala odvolanie matka maloletej, ktorá argumentovala tým, že odvolanie podáva v zmysle dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, nakoľko súd prvej inštancie podľa jej názoru dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V dôvodoch odvolania uviedla, že s napadnutým rozsudkom sa nestotožňuje, nakoľko výroky nie sú v súlade so skutočným stavom veci. Body 25 a 26 sa nezakladajú na pravde, súd odôvodnil svoje rozhodnutie pri určovaní výšky výživného, pričom vychádzal zo skutočností, že matka dobrovoľne ukončila prácu, hoci mala zmluvu do decembra 2023. Zároveň posúdil príjem od 1 500 do 1 900 eur mesačne, takýto príjem mohla dosahovať do konca decembra 2023.

Matka udáva, že za žiadnych okolností sa dobrovoľne nevzdala príjmu a práce v N. ale bola nútená viacerými okolnosťami takto konať. Uviedla tri dôvody, po prvé poskytnutie starostlivosti, resp. opatery svojej vlastnej matke, ktorá žije na B. a nemôže byť sama. Po druhé poukazuje na zdravotný stav matky maloletej, pričom tvrdí, že trpí závažným ochorením, a to rakovinou, ktorá jej znemožňuje ďalšie zotrvanie v N.. Po tretie, nárast výdavkov v zahraničí, pričom matka uvádza, že ukončila výkon pracovnej činnosti v N. z dôvodu, že spoločne s manželom im výrazne zdvihli nájomné za byt, v ktorom žili, ako aj to, že výdavky, ktoré mala v Nemecku sa výrazne zvýšili.

Matka v odvolaní uviedla, že sa za žiadnych okolností nemala záujem svoj príjem úmyselne stratiť. Bola však nútená z uvedených dôvodov výkon pracovnej činnosti ukončiť. Čo sa týka zvýšenia výživného, toto pokladá za likvidačné vzhľadom k tomu, že má ukončené základné vzdelanie a z toho dôvodu sú aj jej pracovné možnosti značne obmedzené. Mala aj záujem na poskytovaní osobnej starostlivosti maloletej, avšak skutočnosťou je, že matka sa nemôže akýmkoľvek spôsobom skontaktovať s maloletou, aby jej uvedenú osobnú starostlivosť mohla zabezpečiť. Popiera, že by o maloletú nejavila žiadny záujem. Taktiež potvrdila, že maloletej v minulosti kupovala dary, ktoré otec odmietol maloletej dať. Matka ku dnešnému dňu nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami a taktiež finančné prostriedky, ktoré zarobila v zahraničí použila na úhradu nevyhnutných výdavkov pre seba a svoju rodinu. Matka sa nesnaží vyhnúť vyživovacej povinnosti, chce sa podieľať na výžive a starostlivosti o maloletú, avšak ku dnešnému dňu nedokáže zabezpečiť súdom určené výživné. Vzhľadom na uvedené žiada odvolací súd výrok I., II. rozsudku súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka k podanému odvolaniu zo dňa 01.12.2023 vyplýva, že s rozsudkom Okresného súdu Poprad súhlasí. Posledná úprava výšky výživného bola v roku 2014 a od toho času sa výdavky na maloletú R. podstatne zvýšili a súdom stanovená výška nepostačuje na ich úhradu. Kolízna opatrovníčka navrhla odvolanie zamietnuť.

9. K podanému odvolaniu matky sa vyjadril právny zástupca otca maloletej R., ktorý podal vyjadrenie 15.12.2023 a argumentoval tým, že z vyjadrenia matky vyplýva, že za obdobie od júla 2023 súd nevychádzal z príjmu 1 500 až 1 900 eur, ale naopak zohľadnil, že by v danom období mohla dosahovať aspoň minimálnu mzdu vo výške 580 eur. Matka udáva, že sa dobrovoľne nevzdala príjmu, pričom vo vzťahu k prvému dôvodu otec maloletej uvádza, že jej matka nepotrebuje opateru, resp. starostlivosť. Dňa 16.10.2023 na pojednávaní uviedla, že jej matka pracuje s príjmom 650 eur mesačne a zároveň

poberá vdovský dôchodok, o výške ktorého nevedela povedať. Teda nie je zrejmé, o akej potrebe opatery v prospech svojej matky, matka maloletej hovorí. Na rozdiel od dcéry stará matka maloletej pracuje.

Čo sa týka druhého dôvodu, resp. tvrdenia o nepriaznivom zdravotnom stave, je nutné zdôrazniť, že tento svoj negatívny zdravotný stav sa žiadnym spôsobom ani v odvolacom konaní nepreukázala vo vzťahu k tvrdeniu o rakovine je potrebné poznamenať, že sama matka maloletej na súdnom pojednávaní 16.10.2023 uviedla, že aktuálne jej zdravotný stav nebráni pracovať, rakovinu mala odoperovanú a nemá nárok ani na čiastočný invalidný dôchodok.

K tvrdeniu, že bola zdravotná starostlivosť pre ňu v N. taká nákladná, že sa musela odsťahovať, ako aj výdavky v N. otec maloletej argumentuje tým, že túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázala, ani v konaní pred súdom prvej inštancie, ani v rámci podaného odvolania. Ak matka dosahovala príjem 1 500 až 1 900 eur, tak aj pri zvýšených nákladoch na zdravotnú starostlivosť muselo byť zotrvanie v N. pre matku z finančného hľadiska podstatne výhodnejšie oproti situácii na B., kde nedosahuje spolu so svojím partnerom absolútne žiadny príjem.

Vo vzťahu k tretiemu dôvodu, teda k nárastu výdavkov v zahraničí, otec maloletej argumentuje tým, že dôvod je úplne absurdný. Navyše skutočnosť, aby malo dôjsť údajne k výraznému zvýšeniu nájomného, matka maloletého dieťaťa takisto uvedenú skutočnosť nepreukázala. Tvrdenie ohľadom nevyhnutnosti vzdania sa výhodnejšieho zamestnania preto otec maloletej označil ako účelové a ničím nepreukázané. Poukázal pritom vo vyjadrení na bod 26. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a považuje tvrdenia matky maloletého dieťaťa ohľadom toho, že by mohla dcéru zabezpečiť osobnú starostlivosť, ako nepravdivé.

Čo sa týka tvrdenia ohľadom údajných darov a zamedzenia kontaktu, toto tvrdenie razantne otec maloletej popiera, pričom ich považuje opätovne za nepravdivé. Poukázal na ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine a vychádzajúc z platenia iných dlhov alebo dokonca rekonštrukcie bytu, nemôžu mať prednosť pred platením výživného na maloletú dcéru. S poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 je potrebné vychádzať z tzv. princípu potencionality príjmu. Rovnako poukázal na skutočnosť, že matka sa nepokúsila ani formálnym spôsobom požiadať o dávku v nezamestnanosti v N., a to aj napriek skutočnosti, že z ňou tvrdených skutočností sa javí, že na danú dávku nárok má. V závere vyjadrenia otec maloletej poukázal na to, že je potrebné uviesť, že matka maloletého dieťaťa aj napriek zvýšeniu výživného a vykonateľnosti daného výrobku stále uhrádza pôvodnú výšku výživného vo výške 70 eur mesačne. S poukazom na ustanovenie § 388 a § 389 z uvedených dôvodov navrhol odvolaciemu súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 CSP v celom rozsahu potvrdiť.

10. K vyjadreniu otca sa písomným stanoviskom prostredníctvom právneho zástupcu zo dňa 11.01.2024 vyjadrila matka maloletej, ktorá nesúhlasí so skutočnosťami uvádzanými otcom vo vyjadrení. Poukázala na to, že príjem, ktorý dosahovala v N. 1 500 až 1 900 eur nie je možné brať do úvahy, nakoľko matka uviedla podstatné dôvody, pre ktoré nemohla zotrvať v N.. Tieto dôvody sú opodstatnené, reálne a v danom čase má existenčné problémy spojené s exekúciami. Poukázala na pojednávanie dňa 16.10.2023, na lekárske ošetrovanie, na dlhy a na exekúcie. Matka si uvedomuje svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej, ktorú jej chce zabezpečiť, avšak v aktuálnej situácii uvedené matka nedokáže zabezpečiť a samotné zvýšenie výživného je pre matku likvidačné. Nedokáže sa zamestnať na B. a nemá ani výučný list. S prihliadnutím na jej zdravotný stav je potrebné uviesť, že nemôže vykonávať akékoľvek, napríklad rizikové povolanie, a preto sú aj pracovné možnosti do istej miery obmedzené pre ňu. Vzhľadom na uvedené trvá na odvolacom dôvode proti výroku I., II. rozsudku a navrhla zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. K vyjadreniu matky, ktoré bolo zaslané právnenému zástupcovi na vedomie, sa vyjadril písomným podaním právny zástupca otca maloletej dňa 12.12.2023, ktorý zopakoval svoje pôvodné vyjadrenie k odvolaniu a nesúhlasí s tvrdením matky maloletého dieťaťa, pričom poukázal na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vo vzťahu k tvrdenému nárastu výdavkov v zahraničí poukázal na vlastné tvrdenia matky na pojednávaní 16.10.2023. V intenciách uvedeného je absolútne nepochopiteľné, že matka maloletého dieťaťa spolu s partnerom nedokázali napriek takto vysokému príjmu pokryť svoje výdavky. Tvrdenia matky ohľadom nevyhnutnosti vzdania sa výhodnejšieho zamestnania preto nemožno podľa otca inak označiť ako účelové a ničím nepreukázané. Takisto poprel dôvody, ktoré uviedla ako dôležité pre ukončenie práce v Nemecku. Vo vzťahu k psychickej starostlivosti o matku otec maloletej uviedol, že povinnosťou matky maloletého dieťaťa je predovšetkým zabezpečiť výživu pre svoje maloleté dieťa, pričom uvedené výživné nepokrýva ani náklady na stravu pre maloletú, ktoré platí mesačne. Vychádzajúc z uvedeného, teda z platenia iných dlhov, na ktoré poukazuje matka, nemôže mať prednosť pred plnením si svojej zákonnej vyživovacej povinnosti voči maloletej dcéru. Vo vzťahu k tvrdeniu

o nepriaznivom zdravotnom stave samotnej matky poukázal opätovne na vyjadrenia na pojednávaní 16.10.2023. S poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine opätovne argumentoval tzv. princípom potenciality príjmu a zdôraznil, že príjem, ktorý dosahovala, bol vysoko nadštandardný príjem, ktorý mohla brať až do decembra 2023. Rovnako poukázal na skutočnosť, že matka sa nepokúsila ani formálnym spôsobom požiadať o dávku v nezamestnanosti, resp. sociálnu dávku. Stále uhrádza pôvodné výživné vo výške 70 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené navrhol odvolaciemu súdu podľa § 387 CSP v celom rozsahu potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej „ako odvolací súd“) po zistení, že odvolanie matky bolo podané včas oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu v napadnutých výrokoch I. a II. o určenie výživného a určenie dlžného výživného rozsudkom pod č.k. KK-5P/51/2023 - 92 zo dňa 16.10.2023 je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku. Zároveň odvolací súd potvrdil aj výrok IV. pôvodného rozsudku súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prvej inštancie prihliadal aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará. Otec zabezpečuje denno-dennú starostlivosť o maloletú R., čo je nutné považovať za formu plnenia výživného. V zmysle ustanovenia § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak, deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahrňuje zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať.

15. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tieto sa realizujú prostredníctvom povinností rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť k všetkým dôležitým okolnostiam u každého rodiča zvlášť, prihliadnutím na vek, vyspelosť dieťaťa, nevyhnutné potreby, ako aj na potreby, ktoré sú nad rámec bežných potrieb, a to náklady, ktoré súvisia so zdravotným stavom maloletého dieťaťa. Pritom je nutné prihliadnuť na majetkové pomery oboch rodičov a následne až tak zhodnotiť možnosti, schopnosti matky ako povinnej z platenia výživného a zhodnotiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Maloletá R. je v osobnej starostlivosti otca v zmysle schválenej dohody a matka bola zaviazaná platiť výživné na maloletú vo výške 70 eur, a to poslednou úpravou rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/359/2013 - 33 zo dňa 20.05.2014. Odvtedy, ako aj súd prvej inštancie správne konštatoval, uplynula dlhá doba deviatich rokov, počas ktorej sa zmenili pomery tak na strane maloletej, ako aj na strane jej rodičov.

16. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania otec, ktorý sa stará o maloletú má čistý príjem 1 600 eur mesačne, čo vyplýva z predložených potvrdení o príjmoch za apríl až marec 2023. Podľa správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny matka je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 01.07.2023. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad zo dňa 06.10.2023 matka nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, pričom v minulom období rokov 2019 až 2023 pracovala v N.. Ako vyplýva z rozsudku prvej inštancie, matka prispieva na výživu maloletého dieťaťa v súlade s rozhodnutím súdu v celkovej výške 70 mesačne, žiadnou sumou nad rámec výživného neprispieva.

Maloletá nastúpila v školskom roku 2023/2024 do 1. ročníka Strednej školy v K. a jej výdavky súvisiace so štúdiom zvýšili oproti minulosti.

17. Z uvedených mesačných príjmov tak otca, ako aj z príjmov matky, ktorá v minulosti dosahovala v N. príjem od 1 500 do 1 900 eur mesačne, súd prvej inštancie mal za preukázané, že výživné vo výške 70 eur je potrebné zvýšiť na sumu 150 eur tak, ako je uvedené v návrhu otca. Súd prvej inštancie v prvom rade argumentoval tým, že v súvislosti s určením výšky výživného zo strany matky je potrebné uviesť, že neexistujú nijaké záväzné kritériá pre jeho učenie a vždy vychádza súd z individuálneho posúdenia. V prvom rade vzal v úvahu súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine tú skutočnosť, že pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Z uvedeného ustanovenia vychádzal aj súd prvej inštancie a podľa odvolacieho súdu postupoval tak správne, nakoľko ani z odvolacích dôvodov, ktoré uvádzala matka v odvolaní voči výroku I., II. rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by sa mala vzdať svojho príjmu v N., ktorý dosahoval nadštandardnú výšku od 1 500 000 do 1 900 eur z tých dôvodov, ktoré uviedla v odvolaní.

18. Odvolací súd konštatuje, že považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a zákonný, nakoľko na základe skutkových okolností, ktoré mal súd preukázané, vyvodil správny skutkový záver a vydal rozhodnutie, ktoré náležite, správne a v súlade so zákonom aj odôvodnil. Poukázal na jednotlivé ustanovenia Zákona o rodine, podľa ktorých postupoval a v prvom rade argumentoval tým, že matka v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine sa dobrovoľne vzdala príjmu, ktorý zaručoval vyššie výživné pre maloletú R., na ktoré bola zaviazaná rozsudkom súdu prvej inštancie dňa 16. októbra 2023. Argumenty, ktoré uvádzala v odvolaní nepovažuje odvolací súd za preukázateľné a vyhodnotil tieto ako nedôvodné. Pritom predpokladom takej zmeny, k akej dospel súd prvej inštancie pričom vychádzal v prvom rade z odôvodnených potrieb maloletej, u ktorej od poslednej úpravy uplynulo deväť rokov. Súd v tomto konkrétnom prípade prihliadol v zmysle ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine na mieru, ako sa povinný rodič o dieťa stará alebo nestará. Matka v žiadnom prípade nepreukázala z jej strany starostlivosť o mal. R., okrem platenia mesačného výživného vo výške 70 eur.

19. Odvolací súd poukazuje aj na to, že pri uplatnení princípu potencionálnych príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, súd neprihliadne len na skutočné, teda faktické príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, tzn. z príjmov, ktoré povinný potencionálne mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, prax, jazykové znalosti a dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Obdobne negatívne dopady na možnosť platiť výživné, ako aj na konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu vzdal doterajšieho výhodného zamestnania a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, resp. za žiadne, ktoré dosahuje nižší, resp. žiadny príjem, má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré môže byť trestne stíhaný (poukaz na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019 sp. zn. 3Cdo/236/2018).

20. Pokiaľ ide o otázku súčasného príjmu a majetkových pomerov povinnej - matky maloletej v minulosti, kedy naozaj reálny príjem matky predstavoval preukázané finančné prostriedky je potrebné uviesť, že finančné prostriedky, ktorými matka disponoval, resp. disponuje, momentálne majú dosah na určené výživné. Nakoľko bolo preukázané, že z finančných prostriedkov, ktoré v minulosti zarábala a ktoré mala k dispozícii ako povinná, pričom táto skutočnosť bola posudzovaná súdom prvej inštancie na základe toho nemohlo dôjsť k zníženiu finančných prostriedkov na takú úroveň, že by nemala z čoho matka maloletej uhrádzať výživné.

Dôvody uvádzané matkou maloletej preto odvolací súd vyhodnotil ako nespôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie v jej prospech.

21. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutých výrokoch I. a II. ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP, pričom potvrdil výrok IV. napadnutého rozsudku ako vecne správny.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3:0 hlasov (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).